

PROJECTE DE RECUPERACIÓ DE PEIXOS MIGRADORS MigratoEbre obté noves garanties per a la reintroducció del peix, extingit del riu fa mig segle

Un estudi conclou que l'Ebre és apte perquè l'esturió pugui reproduir-s'hi entre Flix i Xerta

TERRES DE L'EBRE *Oscar Meseguer*

L'esturió europeu, una espècie que pot fer entre 1,3 i 6 metres de llarg i pot viure més de 100 anys, juntament amb la saboga, la llamprea i l'anguila, són les espècies de peixos migradors (migren d'aigües salades a dolces) que històricament havien estat considerades emblemàtiques del riu Ebre, però que ara es troben extingides, cas de l'esturió; oficiosament desaparegudes, com la llamprea, o amb una presència debilitada i en una situació vulnerable. Des del 2014, el projecte Life MigratoEbre, que impulsa amb fons europeus l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (Idece), treballa per recuperar la població d'aquestes espècies, objectiu que, en el cas de l'esturió europeu, passa indirectament per reintroduir-lo al tram final del riu. Però abans de fer-ho, són necessaris diversos requisits. En primer lloc, calia minimitzar els obstacles obvis i identificats, com ara els assuts, amb mesures com ara rampes o elevadors que el projecte només té pendent d'executar. L'assut de Xerta, construït al segle xv, es considera un punt d'inflexió en la davallada de l'esturió, ja que va limitar les zones de fressa (pugen pel riu per reproduir-se) a l'àmbit entre Xerta i la desembocadura. La depredació d'espècies locals o

Una de les àrees amb millors condicions per a la reproducció de l'esturió, a prop del pont de Garcia. Una reproducció de l'esturió.

DESTACAT

L'exposició 'Per un riu ple de vida' arriba a Tortosa

■ L'exposició *MigratoEbre. Per un riu ple de vida* arriba aquest divendres a Tortosa, on es podrà visitar fins al 27 de novembre al Museu de Tortosa. L'exposició, que es va estrenar a Ampostà, ha estat produïda pel Museu de les Terres de l'Ebre per encàrrec del soci promotor del projecte Life MigratoEbre: el departament de Territori i Sostenibilitat, l'Idece, el Parc Natural del Delta de l'Ebre, la Fundació Catalunya La Pedrera, l'IRTA i el Museu del Ter. Vol donar a conèixer a la població el Life MigratoEbre i les seues actuacions i, alhora, explicar el marc històric i ecològic del tram final del riu Ebre i les espècies de peixos que hi viuen o hi viuen tradicionalment. L'exposició inclou textos, fotografies, objectes originals i maquetes que es complementaran amb dos audiovisuals i itinerarà dins els anys 2016 i 2017 per diferents municipis de les Terres de l'Ebre.

La supressió de barreres a Xerta i Ascó multiplicarà per quatre l'espai apte per a fressa

la introducció de peixos forasters que competeixen pel mateix hàbitat, com ara el silur, van rematar l'esturió, que va acabar desapareixent del baix riu Ebre cap a la meitat del segle xx. Des del 1965 no hi ha dades de captures d'adults.

RECERCA DE L'IRTA I EL PARC NATURAL En segon lloc es requeria la constatació que les actuals característiques hidromorfològiques del riu entre Xerta i el pantà de Flix són aptes perquè l'esturió no només se'n pugui sortir a curt termini, sinó que tinga futur, és a dir, descendència. I pel que fa a aquest aspecte, un estudi recent fet per tècnics de l'IRTA i del Parc Natural

L'Idece es reuneix amb la CHE i veu ara coll avall tant la rampa d'Ascó com l'elevador de peixos de Xerta

■ A Ascó hi havia previst instal·lar una rampa a finals del 2015, però no ha sigut fins ara, un any després, que l'Idece considera resolta la qüestió. L'actual president de l'Institut, Joan Martín Masdeu, confia que es pugui construir enguany. L'actuació té un cost d'uns 75.000 euros, però ha hagut de superar una tramitació amb altres entrebancs, com ara que l'Associació Nuclear Ascó-Vandellòs (ANAV), l'empresa que gestiona els tres reactors catalans, va presentar al·legacions per demanar les màximes mesures de seguretat (l'aigua del riu a l'altura d'Ascó refrigera la planta nuclear ribereña). Segons Martín Masdeu, però, el vistiplau de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) ja es pot considerar definitiu. A Xerta, l'elevador

s'ubicaria a l'àmbit de captació del canal de la dreta, amb la qual cosa els regants, segons explica Martín, volen garantir que l'ascensor no dificultarà les faenes de manteniment de les seues instal·lacions. "Això, ho hem de solucionar amb un pla de gestió", augura el dirigent de l'Idece, que recorda que l'actuació no es pot descartar així com així: "La connectivitat és un requisit que imposa la normativa europea de rius i, per tant, és d'obligat compliment, amb les condicions que finalment ens pose la CHE", explica Martín Masdeu, que conclou que en l'última reunió mantinguda amb el comissari d'Aigües de la CHE, Antoni Coch, aquest es va mostrar sensible als plantejaments de MigratoEbre.

del Delta de l'Ebre ha analitzat el tram del riu entre Flix i Xerta per concloure que sí que hi ha prou zones on els peixos poden desovar perquè no només l'esturió, sinó també la llamprea o la saboga, puguin reproduir-se i recuperar la seua presència al riu. L'anguila no era objecte de l'estudi perquè creua l'oceà Atlàntic per reproduir-se al mar dels Sargassos i són les seues

cries les que tornen a penetrar per la desembocadura del riu.

ENTRE ASCÓ I MÓRA "Haviem d'assegurar-nos que, en el cas que eliminem les barreres, els peixos trobaran lloc per reproduir-se en les condicions específiques que necessiten quant a profunditat del fons, corrent, etcètera", explica Enric Gisbert,

investigador de l'IRTA. L'estudi ha consistit a pentinar el riu, pujant amb barca per un marge i baixant per l'altre, per descriure i tipificar les característiques de cadascun dels cinc trams analitzats: entre Flix i Ascó, entre Ascó i Móra d'Ebre, entre Móra i Miravet, entre Miravet i Benifallet, i de Benifallet a Xerta. El resultat és que el subtram entre Ascó i Móra, on el riu s'estreix

i, per tant, és més profund i s'escola entre parets més rocoses, és el que inclou més racons aptes per a la reproducció de l'esturió, que, segons il·lustra Gisbert, necessita una profunditat d'entre tres i cinc metres, sense acumulació de macròfits, amb un fons amb còdols d'entre 2 i 10 centímetres o blocs de pedra més grans (posen els ous adherits al fons, amb la qual cosa la sorra o els llims els perjudiquen) i un corrent d'entre 0,5 i 1,5 metres per segon (per assegurar una bona oxigenació de la posta). En canvi, entre Flix i Ascó no hi ha cap zona apta per a la reproducció. Tota aquesta informació s'especifica en un document a què ha tingut accés aquest setmanari i que ja ha estat remès a la Comissió Europea.

També s'han estudiat les àrees idònies perquè les larves i els alevins es puguin alimentar un cop surten dels ous i baixen pel riu a la recerca de menjar. En aquest cas, contràriament, "han de ser zones amb poc corrent, més tranquil·les i amb més presència de macròfits i zooplàncton", especifica el responsable de l'estudi. Aquestes zones es concentren, sobretot, entre Móra i Miravet.